

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада ДФ 70.895.044 Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький, прийняла рішення про присудження Світлані Володимирівні Яковлевій ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право на підставі прилюдного захисту дисертації – «Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, що вчиняються неповнолітнім або із залученням неповнолітнього».

«15» листопада 2023 року.

ЯКОВЛЄВА Світлана Володимирівна, 1975 року народження, громадянка України. Освіта вища: у 2003 році закінчила Національну юридичну академію імені Ярослава Мудрого (нова назва – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого), спеціальність «Правознавство», кваліфікація – юрист (диплом магістра).

З 2017 року призначена на посаду судді Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду.

З 2019 року – аспірантка Київського університету права Національної академії наук України, з 2023 року – аспірантка кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

Науковий керівник – КРУШИНСЬКИЙ Сергій Антонович, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

Здобувачка має 11 наукових публікацій, зокрема: п'ять наукових статтях у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, одна стаття в іноземному виданні, а також у п'яти тезах доповідей на науково-практичних конференціях:

1. Яковлєва С. В. Участь неповнолітніх осіб у незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів: кримінологічна характеристика. *Журнал східноєвропейського права*. 2021. № 93. С. 93-97. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2021/10/yakovlieva_93.pdf.

2. Яковлєва С. В. Об'єкт кримінальних правопорушень, що вчиняються неповнолітніми у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів. *Київський часопис права*. 2021. № 4. С. 288-293. URL: <http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/117/106>.

3. Яковлєва С. В. Залучення неповнолітнього до незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів: окремі правозастосовні аспекти. *Часопис Київського університету права*. 2022. № 1. С. 227-232. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/issue/view/86/108>.

4. Яковлєва С. В. Призначення покарання за вчинення кримінальних правопорушень у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, що вчиняються неповнолітніми або за їх участю: аналіз судової практики. *Нове українське право*. 2022. Вип. 3. С. 261-265. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/311/276>.

5. Яковлєва С. В. Кримінальна відповідальність за втягнення неповнолітніх у вчинення кримінальних правопорушень у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів за кримінальним законодавством окремих зарубіжних країн. *Нове українське право*. 2022. Вип. 4. С. 133-139. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/334/295>.

6. Яковлєва С. В. Вік кримінальної відповідальності осіб, що вчиняють кримінальні правопорушення у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів: теоретичні та практичні аспекти. *Scientific research in the modern world: the 4th International scientific and practical conference* (February 9-11, 2023). Toronto, Canada: Perfect Publishing, 2023. P. 662-665.

7. Яковлєва С. В. Проблеми законодавчого визначення віку суб'єкта кримінального правопорушення, що вчинив залучення неповнолітнього (малолітнього) до незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів. *Prospects of modern science and education: the 5th International scientific and practical conference* (February 07 – 10, 2023). Stockholm, Sweden: International Science Group, 2023. P. 209-212.

8. Яковлєва С. В. Специфічні ознаки суб'єктивної сторони кримінальних правопорушень у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, що вчиняються із залученням неповнолітнього або за його участю. *Science, modern trends and society: the XXXII International Scientific and Practical Conference* (August 14-16, 2023). Bilbao, Spain. P. 72-74.

9. Яковлєва С. В. Особливості встановлення мети кримінальних правопорушень у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, що вчиняються із залученням неповнолітнього або за його участю. *Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences: Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the V International Scientific and Practical Conference* (August 18, 2023). Cambridge-Vinnytsia: P.C. Publishing House & European Scientific Platform, 2023. P. 77-78.

10. Яковлєва С. В. Застосування примусових заходів медичного характеру до неповнолітніх, що вчинили кримінальні правопорушення у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів. *Scientific method: reality and future trends of researching: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the II International Scientific and Theoretical Conference*, August 25, 2023. Zagreb, Republic of Croatia: European Scientific Platform, 2023. P. 103-104.

11. Yakovlieva S. Problems of determination of the subject of criminal offenses related to the circulation of narcotic drugs, psychotropic substances, their analogues or precursors. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2022. № 3. P. 52-

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Рецензент – кандидат юридичних наук, доцент, декан юридичного факультету Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова **Віктор Миколайович ЗАХАРЧУК**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«1. При аналізі соціальної зумовленості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, що вчиняються неповнолітнім або із залученням неповнолітнього варто звернути увагу і на те, що такі дії спричиняють шкоду не лише здоров'ю населення та нормальному розвитку неповнолітнього, але й порушують громадський порядок та громадську безпеку. Це пов'язано із тим, що досить часто при незаконному збуті наркотиків формуються певні криміногенні території, де роблять «закладки», що негативно впливає на рівень громадської безпеки у цих місцях, особливо якщо це здійснюється у парках чи скверах міста, або на території певних розважальних закладів. Також для більш детального дослідження соціальної зумовленості можна додатково проаналізувати такі розроблені принципи криміналізації, як принцип співрозмірності позитивних і негативних наслідків криміналізації, принцип кримінально- політичної адекватності криміналізації, принцип системно- правової несуперечливості криміналізації конкретного діяння, принцип міжнародно- правової необхідності й допустимості криміналізації, принцип можливості здійснення процесуального переслідування, принцип відсутності прогалин у законі й ненадмірності заборони, принцип визначеності та єдності термінології, принцип повноти складу кримінального правопорушення, принцип співрозмірності санкції і економії репресії тощо. Це дозволить більш детально обґрунтувати соціальну зумовленість кримінальної відповідальності за досліджувані кримінальні правопорушення.

2. При аналізі суб'єктивної сторони важливо правильно кваліфікувати випадки, коли винний не усвідомлював і не міг усвідомлювати факт недосягнення повноліття особою, яку він залучив до вчинення кримінального правопорушення. Оскільки злочинець може умисно використовувати це для пом'якшення кримінальної відповідальності, було б доцільним розробити критерії такого усвідомлення. Особливо проблемним це може бути у випадках усвідомлення особою неповнолітнього віку, але не усвідомлення малолітнього віку.

3. При розгляді окремих питань кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, що вчиняються неповнолітнім або із залученням неповнолітнього слід чітко встановити критерії, коли неповнолітня особа, яку залучили для діяння, є потерпілим, а коли співучасником діяння, а коли і те, і інше. Адже така особа досить часто розуміє кримінально- протиправний характер своєї діяльності, і відповідно,

теж має підлягати кримінальній відповідальності. Також виникає інше питання – як враховувати те, що така особа вчиняє кримінальне правопорушення не з власної ініціативи, а через те, що її певним способом залучили до цього. Зокрема, чи це може пом'якшити її відповідальність».

Рецензентка – кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, **Тетяна Іванівна НІКІФОРОВА**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«По-перше, в підрозділі 2.4 недостатньо проаналізовано таку ознаку вини в кримінальних правопорушеннях, передбачених ст.ст. 307, 309, 317 КК, вчинених із залученням неповнолітнього, як усвідомлення віку неповнолітнього, що прямо впливає на кваліфікацію за відповідною частиною.

По-друге, в підрозділі 3.2. проаналізовано не лише практику призначення покарання, але й звільнення від відбування покарання та застосування примусових заходів медичного характеру, тому в назві підрозділу та в розділі 3 доцільно було вказати про аналіз судової практики застосування заходів кримінально-правового характеру щодо неповнолітніх. Крім того, в підрозділі проаналізовано відповідну практику не лише щодо неповнолітніх, але й щодо застосування заходів за кримінальні правопорушення, вчинені із залученням неповнолітніх, що також не відображено у назві.

По-третє, застосування примусових заходів виховного характеру щодо неповнолітніх, які вчинили кримінальні правопорушення у сфері наркообігу проаналізовані дисертанткою лише з підстав звільнення від кримінальної відповідальності (ст. 97 КК). Проте такі заходи можуть бути застосовані судами також на підставі ч. 1 ст. 105 КК, як звільнення від покарання. Крім того, ці заходи проаналізовано дуже поверхово (с. 171), однак вони заслуговують більшої уваги, адже саме застосуванню виховних заходів перед каральними надається перевага в роз'ясненнях та рекомендаціях міжнародних органів щодо неповнолітніх, які знаходяться у конфлікті із законом.

По-четверте, аналізуючи практику застосування до неповнолітніх звільнення від відбування покарання з випробуванням, авторкою не проаналізовано призначення такого обов'язку як виконання заходів, передбачених пробаційною програмою (п. 4 ч. 3 ст. 76 КК), застосування якого має позитивний вплив на виправлення засудженого».

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри права Хмельницького національного університету **Олександр Олегович ПУНДА**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«1. Одним із завдань дисертаційного дослідження стало проведення порівняльно-правового аналізу кримінальної відповідальності неповнолітніх у сфері незаконного наркообігу за кримінальним законодавством зарубіжних держав. Авторкою підкреслено, що сьогодні майже у всіх державах наявні

нормативно- правові акти, які регламентують питання, пов'язані з обігом наркотичних засобів та психотропних речовин. Авторкою підкреслено, що одним із розповсюджених напрямків державної політики зарубіжних держав є гуманізація методів боротьби з наркоманією, а саме втілення програм медичного лікування і реабілітації засудженого як основної альтернативи відбування покарання (США, КНР) . Зважаючи на позитивний досвід зарубіжних держав, дисертантка пропонує за доцільне запропонувати структурно удосконалити норми КК України та виокремити їх (об'єднати в окремому розділі) . З метою розмежування втягнення неповнолітніх у різні види протиправної діяльності пропонуємо виокремити в окремому розділі склади кримінальних правопорушень.

Підтримуючи авторку, підкреслимо, що дисертаційне дослідження носило б більш повний характер якби зазначена пропозиція була б оформлена як окремий законопроект у додатках, який би також відображав диференційований підхід до визначення форм відповідальності за кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним обігом наркотиків.

2. У дисертаційному дослідженні наголошено, що на практиці досить часто виникає питання щодо встановлення моменту закінчення окремих проявів об'єктивної сторони кримінальних правопорушень, а саме придбання, зберігання та збуту наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів. Ця проблема особливо актуальна у випадках, коли проводиться оперативна закупка наркотиків працівниками правоохоронних органів. Дисертантка підкреслює, що постає питання – як кваліфікувати дії особи, яка незаконно збуває наркотичні засоби, психотропні речовини чи їх аналоги при оперативній закупці – як закінчене кримінальне правопорушення (незаконний збут – ст. 307 КК України) чи замах на нього. З однієї сторони, вказане кримінальне правопорушення має формальну конструкцію складу, кримінальне правопорушення вважається закінченим незалежно від настання суспільно небезпечного наслідку. З іншої сторони, купівля- продаж наркотиків при оперативній закупці вважається ймовірною угодою, реального збуту наркотиків не відбувається, фіксується лише імітація, спроба їх збуту. Останню позицію дисертантка визнає сумнівною та висловлює підтримку підходу, за якого збут наркотичних засобів, психотропних речовин чи їх аналогів при оперативній закупці є закінченим кримінальним правопорушенням.

Нажаль, зазначена теза не знаходить свого продовження, крім посилення на загальноприйняту судову практику, об'єктивні та суб'єктивні ознаки кримінального правопорушення (особа бажає збути наркотичну речовину і досягає своєї мети) і таким чином вимагає додаткового пояснення під час публічного захисту.

3. Досліджуючи проблематику нормативно- правового регламентування кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень у сфері незаконного наркообігу авторка підкреслює, що законодавство більшості держав світу у сфері боротьби із незаконним обігом наркотичних речовин тяжіє до уніфікації та взаємної інтеграції, що обмовлено

транснаціональним характером зазначених кримінальних протиправних діянь. При цьому важливою тенденцією законодавчого регулювання виступає легалізація обігу певних видів наркотичних засобів (Нідерланди, Швейцарія).

Підтримуючи позицію авторки, необхідно наголосити, що висновки дослідження у цій частині могли бути посилені як власним баченням щодо питання легалізації певних видів наркотичних засобів так і проектом конструкції відповідної правової норми.

4. Окремі положення дисертації та висновки автора не позбавлені певної суперечності. Так дисертантка наголошує, що на практиці трапляються проблеми застосування положення ч. 2 ст. 11 КК України у випадку виявлення малозначності діяння. Це питання досить актуальне, адже неодноразово трапляються випадки, коли розмір вилученого наркотичного засобу, психотропної речовини, їх аналогів є настільки мізерним, що не становить «однієї дози». У цьому випадку доречно послуговуватись положеннями ч. 2 ст. 11 КК України – визнати діяння малозначним і таким, що не несе суспільної небезпечності. Водночас, авторка наголошує, що «...проте вважаємо, що при збуті наркотиків, хоч і у мізерних розмірах, що не складає разової «дози», положення ч. 2 ст. 11 КК України не може бути застосоване, адже суспільна небезпечність кримінального правопорушення міститься у самому діянні, а не у його предметі». Зазначений висновок потребує свого уточнення та додаткової аргументації».

Офіційна опонентка – кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри кримінального права і процесу Навчально-наукового Інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка» **Світлана Олександрівна СОРОКА**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«1. Провівши порівняльно-правовий аналіз кримінальної відповідальності неповнолітніх у сфері незаконного наркообігу за кримінальним законодавством зарубіжних держав дисертанткою висловлена пропозиція, що зважаючи на позитивний досвід зарубіжних держав, вважаємо доцільним запропонувати структурно удосконалити норми КК України та виокремити їх (об'єднати в окремому розділі). З метою розмежування втягнення неповнолітніх у різні види протиправної діяльності пропонуємо виокремити в окремому розділі склади кримінальних правопорушень:

втягнення неповнолітніх у вчинення кримінальних правопорушень (ст. 304 КК України);

втягнення неповнолітніх у вчинення антисуспільної діяльності (пияцтво, зайняття жебрацтвом, азартними іграми) (ст. 304 КК України);

втягнення неповнолітнього у вживання наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів (ч. 2 ст. 315 КК України)

втягнення неповнолітнього у зайняття проституцією (ч.ч. 3, 4 ст. 303 КК України);

втягнення неповнолітнього в обіг порнографічної продукції (ст.ст. 301-1, 301-2 КК України) (с.61 дисертації).

На нашу думку, дана пропозиція потребує подальшого уточнення, оскільки авторкою не запропоновано конкретних змін до законодавства і

думка виглядає як така, яка не має завершеності.

2. Дисертанткою запропоновано внести зміни до Кримінального процесуального кодексу України:

1) доповнити частину 2 статті 242 цього Кодексу новим пунктом 7 такого змісту:

«7) визначення належності певних речовин до наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів» (с. 215 дисертації).

На нашу думку, дана пропозиція є слушною, проте повною мірою проблема вирішена не буде, оскільки предмет Розділу XIII КК України значно ширший і під питанням залишається як визначити чи є вилучений засіб або речовина фальсифікованим лікарським засобом, отруйною чи сильнодіючою речовиною або отруйним чи сильнодіючим лікарським засобом або ін., а також чи обов'язкове призначення експертизи для визначення цих предметів, тому вважаємо за доцільне змінити запропоновану редакцію або включити і перерахувати всі інші засоби і речовини цього розділу для встановлення яких потрібно призначати експертизу.

3. Провівши дослідження авторка зазначає, що необхідно в межах КК України та на рівні постанови КМУ сформувати Перелік нових психоактивних речовин та встановити кримінальну відповідальність за незаконний обіг таких речовин. При цьому обов'язково слід врахувати, що дії із новими психоактивними речовинами можуть бути вчинені із залученням неповнолітнього (малолітнього) і ця обставина несе підвищений ступінь суспільної небезпечності та має бути врахована як обтяжуюча (особливо обтяжуюча), беручи до уваги масштаби поширення нових психоактивних речовин, їх здатність викликати залежність та заподіяти шкоду здоров'ю населення (с.83 дисертації).

Проте незрозуміло хто саме має сформувати Перелік нових психоактивних речовин та встановити кримінальну відповідальність за незаконний обіг таких речовин.

4. В дисертації дуже багато наведено прикладів з практики, проте в деяких випадках позиція авторки потребує уточнення і може бути предметом дискусії під час захисту.

Приклад 1: В одному із проаналізованих випадків, обвинувачений на території покинутої ферми «незаконно придбав, зірвав дикоростучі рослини коноплі, незаконно без мети збуту виготовив шляхом перетирання листків коноплі наркотичний засіб, який склав в поліетиленовий пакет та паперовий згорток». Через деякий час він, взявши захований пакунок з наркотичною речовиною, пішов до неповнолітнього та запропонував йому на території домоволодіння де останній проживав, заховати наркотичний засіб. Неповнолітній погодився на пропозицію. В цей же день під час проведення огляду у вищевказаному домоволодінні, працівниками поліції було виявлено та вилучено речовину рослинного походження зеленого кольору, яка за результатами висновку судово-хімічної експертизи є небезпечним наркотичним засобом – каннабісом (марихуаною), маса якої в перерахунку на суху речовину складає 124,61 грама. За цим епізодом суд визнав його винним

у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 309 КК

України з призначенням покарання у виді одного року позбавлення волі, та у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 304 КК України з призначенням покарання у виді п'яти років позбавлення волі. Вбачається, що такий правозастосовний підхід є помилковим. У даному випадку суд повинен був застосувати спеціальну норму, що передбачає відповідальність за вчинення такого діяння – ч. 3 ст. 309 КК України як незаконне виготовлення, придбання, зберігання, перевезення наркотичних засобів без мети збуту із залученням неповнолітнього. Окрім того, суд оминув увагою та не надав кримінально-правової оцінки діям неповнолітнього, не оцінив його роль у вчиненні кримінального правопорушення та не вказав, що за даних умов суб'єкти діяли групою осіб за попередньою змовою щодо незаконного зберігання наркотичного засобу без мети збуту (с.131-132 дисертації).

Приклад 2. Обвинувачений через Telegram-канал незаконно придбав з метою подальшого збуту 25 зіп-пакетів, з яких 15 зіп-пакетів з особливо небезпечним наркотичним засобом – канабісом загальною масою в перерахунку на суху речовину 24,3625 г. та 10 зіп-пакетів з особливо небезпечною психотропною речовиною – PVP загальною масою 2,9052 г. У мотивувальній частині вироку суд вказує на близькі відносини обвинуваченого з неповнолітньою, яку він залучив до вчинення кримінального правопорушення, акцентує увагу на способах залучення («скориставшись довірливим станом») та вказує на мету такого залучення («з метою уникнення відповідальності за вчинення злочину наказав неповнолітній підібрати вказані зіп-пакети з особливо небезпечним наркотичним засобом – канабісом, особливо небезпечною психотропною речовиною – PVP, і покласти до бюстгальтеру останньої, з метою їх зберігання»). Крім того, суд описує діяння неповнолітньої, яка «діючи за вказівками, ...зробила закладки трьох згортків з канабісом». Обвинувачений разом з неповнолітньою направився до свого будинку, але, побачивши службовий автомобіль патрульної поліції, втік, залишивши неповнолітню з

наркотичними речовинами. Неповнолітня була затримана працівниками поліції. У неї виявлено та вилучено «11 зіп-пакетів з особливо небезпечним наркотичним засобом – канабісом, (загальна вага в перерахунку на суху речовину 16,4513 г) та 10 зіп-пакетів з особливо небезпечною речовиною PVP, масою 2,9052 г.». Суд вірно кваліфікував дії обвинуваченого за ч. 2 ст. 307 КК України як незаконне придбання та зберігання особливо небезпечного наркотичного засобу та психотропної речовини з метою збуту із залученням неповнолітньої, однак не надав кримінально-правову оцінку діям неповнолітньої. В даному випадку залишилось поза увагою, що дані діяння суб'єкт вчиняв спільно з неповнолітньою, тобто групою осіб за попередньою змовою (с.134-135 дисертації).

В наведених прикладах ми погоджуємось з позицією автора, що при конкуренції загальної і спеціальної норми застосовується спеціальна норма, проте щодо групи осіб за попередньою змовою є питання, а саме, в прикладах

не вказано вік неповнолітнього. За КК України за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 307, 309 кримінальна відповідальність настає з 16 років. Проте якщо неповнолітньому(ій) не виповнилось 16-ти років він(вона) не є суб'єктом кримінального правопорушення і такі дії не утворюють співучасть. Якщо неповнолітньому(ій) вже виповнилось 16 років можна говорити про групу осіб за попередньою змовою

5. Під час дослідження дисертантка приходить до висновку, що на практиці трапляються проблеми застосування положення ч. 2 ст. 11 КК України у випадку виявлення малозначності діяння. Це питання досить актуальне, адже неодноразово трапляються випадки, коли розмір вилученого наркотичного засобу, психотропної речовини, їх аналогів є настільки мізерним, що не становить «однієї дози». У цьому випадку доречно послуговуватись положеннями ч. 2 ст. 11 КК України – визнати діяння малозначним і таким, що не несе суспільної небезпечності. Проте вважаємо, що при збуті наркотиків, хоч і у мізерних розмірах, що не складає разової

«дози», положення ч. 2 ст. 11 КК України не може бути застосоване, адже суспільна небезпечність кримінального правопорушення міститься у самому діянні, а не у його предметі (с . 147-148 дисертації).

На нашу думку, така позиція потребує уточнення і може бути предметом дискусії під час захисту, оскільки при незаконному поводженні з наркотичними засобами, психотропними речовинами і їх аналогами ми не можемо використовувати термін «одна доза», законодавець чітко визначає розмір наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів: невеликий, великий, особливо великий і закріплено це в Таблицях невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу, затверджених Наказом МОЗ від 1 серпня 2000 року № 188 . Від розміру наркотичного засобу і настає відповідальність адміністративна або кримінальна. Про це чітко було зазначено у Постанові Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 № 4 “Про судову практику в справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів” в п. 20 вказується, що однією з кваліфікуючих ознак злочинів цього виду є розмір наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів: значний, великий або особливо великий. При його визначенні судам слід керуватися Таблицями 1-3. Виділення в Таблицях невеликого і “значного” розміру, при сьогоdnішньому законодавчому забезпеченні, має значення тільки при кваліфікації дій при незаконному поводженні з наркотичними засобами без мети збуту (ст. 309 КК України). В п. 22 зазначеної Постанови вказується, що незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів чи психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах передбачають адміністративну відповідальність за ст. 44 КУпАП. Такої позиції дотримується і правозастосовна практика. Щодо збуту, ми повністю підтримуємо позицію авторки, особа притягується до кримінальної відповідальності незалежно від розміру наркотичного засобу, психотропної речовини».

Голова ради – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова **Віктор Володимирович НАЛУЦИШИН**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«Якщо дисертантка бере на озброєння таке поняття як наркообіг, то вже не потрібно повторюватись в дисертаційному дослідженні з таким поняттям як незаконний обіг наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів та прекурсорів. Потрібно бути послідовною і зупинятись на одному понятті.

На с. 44 дисертантка згадує про таке поняття як наркотичні кримінальні правопорушення і мені не зовсім зрозуміло, що це поняття означає. Очевидно такі поняття варто було пояснити.

Крім того, для мене є не переконливою позиція щодо зниження віку кримінальної відповідальності до 14 років за ч. 1 ст. 309 КК України.

Не можу оминати також посилання, які містяться в тексті роботи, щодо джерел, які опубліковані російською мовою чи видані в Росії. В сьогоднішній день це не є доречним.

На майбутнє рекомендую дисертантці вірно використовувати поняття кримінальне правопорушення та злочин».

Результати голосування:

«За» **5** членів ради,
«Проти» **НЕМАЄ**.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Яковлевій Світлані Володимирівні ступінь доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Голова спеціалізованої
вченої ради ДФ 70.895.044

Віктор НАЛУЦИШИН